

ПЛАН - КОНСПЕКТ
вступного уроку предмету "Захист України " (1 година-урок)
Зміст уроку.

Тема: Вступний урок

Питання 1. Військово-патріотичне виховання—складова національно-патріотичного виховання молоді.

Питання 2. Підготовка до захисту України – обов'язок кожного громадянина.

Питання 3. Зміст програми предмета «Захист України», завдання кожного розділу, порядок проведення занять.

Питання 4. Обов'язки та правила поведінки учнів на уроках.

Мета: навчальна: - пояснити важливість навчальної дисципліни;

виховна: - усвідомлення необхідності Захисту своєї держави України;

розвивальна: викликати інтерес до вивчення предмету, встановлення контакту між учасниками уроку, громадянами держави;

практично-корисна: засвоїти алгоритм наступних занять, дотримуватись щоденних заходів безпеки.

Матеріальне забезпечення: Навчальна програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Захист України. Рівень стандарту» (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 04.11.2020 року № 1377).

ХІД УРОКУ

1. Вступна частина (20 хв).

Привітання, знайомство. Перевірка присутності учнів на занятті. Оголошення теми, мети уроку, навчальних питань.

2. Основна частина (55 хв).

Питання 1. Військово-патріотичне виховання—складова національно-патріотичного виховання молоді.

Курс нашої держави на створення професійної армії (перехід Збройних Сил України на контрактну основу їх комплектування) передбачає зменшення кількості юнаків, котрі будуть призвані до війська для проходження строкової військової служби в мирний час, і одночасно збільшення числа випускників навчальних закладів, яких після досягнення 27-річного віку без проходження військової служби братимуть на військовий облік військовозобов'язаних і призначатимуть для комплектування військових частин на воєнний час лише з допризовною підготовкою.

У зв'язку з цим значно зростає роль військової підготовки у стінах навчального закладу, який безпосередньо (і в більшості випадків - раз у житті) дає юнакові знання і вміння, пов'язані з його майбутньою військовою діяльністю.

Набуті в закладах освіти військові звання та навички визначатимуть рівень спроможності виконання конституційного обов'язку громадянином України щодо захисту Вітчизни. На сьогодні навчальні заклади є єдиним центром з підготовки всіх без винятку юнаків (незалежно від того, будуть вони призвані на строкову військову службу чи ні в мирний час) до захисту України. В цій ситуації надзвичайно зростає роль предмета

«Захист України» як складової частини військово-патріотичного виховання, спрямованої на підготовку юнаків у теоретичному, практичному, фізичному і психологічному плані до майбутньої військової діяльності.

З огляду на ці обставини в кожному закладі освіти планується військово-патріотичне виховання молоді як окремий розділ річного плану роботи.

Завданнями військово-патріотичного виховання молоді є:

- формування почуття патріотизму, любові до свого народу, його історії, культурних та історичних цінностей;
- виховання громадянських почуттів і свідомості, поваги до Конституції та інших законів України, соціальної активності і відповідальності за доручені державні та громадські справи;
- формування здібностей до аналізу зовнішнього та внутріполітичного становища, вміння на цій основі самостійно адекватно оцінювати події, що відбуваються у державі і світі, свою роль та місце в цих подіях;
- створення нормативно-правової бази та комплексу заходів щодо виховання патріотичних почуттів і свідомості громадян України;
- формування прагнення до оволодіння військовими знаннями, відповідного рівня фізичної підготовки та витривалості;
- підвищення престижу військової служби, військова професійна орієнтація молоді, формування і розвиток мотивації, спрямованої на підготовку до захисту Української держави і служби у Збройних силах України та інших військових формуваннях, здійснення конкурсного відбору кандидатів для вступу у вищі військові навчальні заклади і проходження військової служби за контрактом;
- створення системи військово-патріотичного виховання.

Військово-патріотичне виховання здійснюється за такими напрямками:
державний - базується на забезпеченні державою системи військово-патріотичного виховання;

соціальний - ґрунтується на вивченні норм моралі, їх дотриманні, орієнтований на усвідомлення пріоритету загальнолюдських цінностей та інтересів, виховання шанобливого ставлення до культури, історії, мови, звичаїв і традицій українського народу;

військовий - передбачає вивчення військової історії України, переможних битв українського війська, основних зразків техніки й озброєння Збройних Сил України, набуття початкових навичок користування ними, підвищення фізичної загартованості в інтересах підготовки до захисту України;

психолого-педагогічний - ґрунтується на вивченні психологічних особливостей молоді, їх урахуванні у процесі підготовки юнаків до військової служби, проведенні методичної роботи з узагальнення та поширення передового досвіду військово-патріотичного виховання, вдосконаленні форм і напрямів цієї діяльності;

правовий - передбачає формування глибоких правових знань, прищеплення високої правової культури.

Методами військово-патріотичного виховання молоді є:

- переконання - формування впевненості в суспільній корисності діяльності з підготовки до захисту України;
- стимулювання - реалізується в різноманітних формах заохочення та змагання;
- особистий приклад - діяльність вихователя, який має бути взірцем для молоді, має забезпечувати педагогічні вимоги, вміє давати доручення і перевіряти його виконання;
- самопідготовка - процес активного формування і самовдосконалення молодої людини, виховання почуття патріотизму, яке реалізується шляхом самозобов'язання, самостійного навчання та самоконтролю.

Військово-патріотичне виховання здійснюється у формі лекцій, бесід, розповідей, екскурсій до музеїв військових частин, зустрічей із ветеранами війни, праці та військової служби, походів місцями бойової слави, пошукової роботи, участі у роботі клубів та гуртків військово-патріотичного спрямування.

Однією з основних форм військово-патріотичного виховання є військово-шефська робота, яка полягає у встановленні та підтриманні зв'язків військових частин, вищих військових навчальних закладів з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, трудовими колективами, цивільними навчальними закладами, громадськими організаціями з метою проведення спільних заходів з військово-патріотичного виховання молоді, виховання у неї громадянських почуттів та якостей.

Формами військово-шефської роботи є:

- організація днів відвідування військових частин з нагоди державних та військових професійних свят, днів частин, днів складання військової присяги;
- запрошення представників підшефних колективів як спостерігачів під час проведення тактичних навчань, організація тематичних вечорів, зустрічей з особовим складом військових частин, сім'ями військовослужбовців;
- залучення молоді до участі в упорядкуванні меморіальних комплексів, пам'ятників, братських могил, інших поховань захисників Вітчизни;
- надання допомоги місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування у створенні навчально-матеріальної бази навчальних закладів, необхідної для проведення допризовної підготовки;
- організація змагань з військово-прикладних видів спорту;
- проведення стрільб з автомата (малокаліберної гвинтівки) бойовими патронами.

Організація взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, керівників навчальних закладів, підприємств, установ з органами військового управління,

з'єднаннями, військовими частинами, військовими навчальними закладами, організаціями та установами з питань військово-патріотичного виховання здійснюється на підставі договорів про співпрацю, які укладаються, як правило, на рік і передбачають правові засади спільної роботи та порядок взаємодії сторін, їх взаємні зобов'язання. Як додаток до договору може бути розроблений план спільної роботи на рік, що затверджується посадовими особами, які підписують договір.

Спільні заходи плануються з урахуванням інтересів сторін та визначення розподілу їхніх повноважень і відповідальності.

Військово-патріотичне виховання здійснюється насамперед у процесі навчання, де в учнів закладається фундамент глибоких знань, формуються світогляд, національна самосвідомість.

Уже в молодших класах учні усвідомлюють такі поняття, як «Батьківщина», «подвиг», «патріот», вчать шанувати землю батьків, вивчають свій родовід.

Важко переоцінити значення предметів гуманітарного циклу в морально-політичній та психологічній підготовці майбутніх захисників Батьківщини.

Уроки історії України озброюють учнів знаннями законів суспільного розвитку, допомагають засвоїти основні відомості про війну та армію. Учні вивчають героїчні бойові та трудові традиції українського народу і його Збройних сил.

На уроках літератури формуються моральні ідеали молоді на прикладах позитивних героїв художніх творів, встановлюється живий зв'язок далекого минулого із сучасністю, виховується почуття гордості за свою Батьківщину, свій народ.

На уроках математики, фізики, хімії, біології учні одержують основи знань, без яких неможливо оволодіти сучасною військовою технікою і зброєю, засобами захисту від зброї масового ураження. В процесі вивчення цих предметів учні ознайомлюються з впливом науково-технічної революції на розвиток військової техніки, розв'язують завдання, в змісті яких відображена військова тематика.

Велику роль у фізичній підготовці юнаків до військової служби мають уроки фізкультури. На заняттях із фізичної культури формуються якості, які необхідні солдатові: висока працездатність, витривалість, чітка координація і точність рухів.

Під час занять із допризовної підготовки (Захист України) учні знайомляться із специфікою військової праці, готуються до виконання обов'язків солдата, дізнаються про особливості служби в Збройних Силах України, виховують в собі якості, необхідні майбутньому воїнові. Програма допризовної підготовки (Захист України) дозволяє під час вивчення кожної теми використовувати матеріали із життя воїнів у мирний час і пропагувати на уроках приклади героїчного минулого українського народу, його Збройних Сил. На заняттях з вогневої підготовки надається можливість показати переваги нашої стрілецької

зброї. Вивчення військової присяги дозволяє розкрити важливі вимоги до морально-бойових якостей воїнів, формує почуття національної гордості за Збройні сили України, за Батьківщину.

Військово-патріотичне виховання учнів здійснює весь педагогічний колектив коледжу. Для погодженого та цілеспрямованого проведення цієї роботи першорядне значення має конкретний розподіл обов'язків між членами педагогічного колективу.

Приблизний їх розподіл може бути таким.

Директор навчального закладу:

спрямовує діяльність педагогічного колективу та громадських організацій коледжу і керує всією роботою з військово-патріотичного виховання учнів;

планує основні заходи з військово-патріотичної роботи, організовує і контролює їх виконання;

організовує та готує обговорення питань військово-патріотичного виховання на засіданнях педагогічної ради, батьківського комітету;

сприяє матеріальному забезпеченню заходів, які проводяться;

організовує максимальне використання шефської допомоги підприємств і військових частин у військово-патріотичній роботі;

організовує методичну роботу з особами, які займаються військово-патріотичним вихованням.

Заступник директора навчального закладу з виховної роботи:

здійснює заходи з військово-патріотичного виховання в позаурочний час; контролює та координує діяльність класних керівників і надає їм постійно допомогу в організації військово-патріотичної роботи з учнями;

залучає до військово-патріотичної роботи в навчальному закладі шефську військову частину, актив батьків та громадські організації;

підтримує постійних контакт з викладачем предмета «Захист Вітчизни» в організації військово-патріотичної роботи з учнями.

планує й організовує роботу з військово-патріотичного виховання учнів у класі;

бере участь у проведенні загальноколеджевих заходів;

забезпечує активну участь учнів класу в різних заходах з військово-патріотичного виховання;

надає допомогу викладачеві предмета «Захист України» у створенні в класі необхідних умов для оволодіння військовими знаннями та навичками;

сприяє підвищенню військових знань шляхом залучення учнів до військово-технічних гуртків, конкурсів, тематичних вечорів, олімпіад та інших заходів, які проводяться в коледжі з метою підготовки учнів до військової діяльності.

Учитель:

використовує навчальний матеріал із свого предмета в позакласній роботі з військово-патріотичного виховання;

керує роботою гуртка з предмету, максимально використовуючи гурткові заняття для проведення військово-патріотичного виховання; допомагає організувати читацькі конференції, вечори, огляди, конкурси, виставки, зустрічі, перегляди кінофільмів і т. д. на військово-патріотичні теми.

У кожному коледжі конкретний розподіл обов'язків між членами педагогічного колективу визначається з урахуванням інтересів, можливостей, знань окремих учителів.

У сучасних умовах поряд із зростанням виховної функції коледжу підвищується роль сім'ї у вихованні дітей, підсилюється значення суспільного виховання.

Коледж є центром виховної роботи в мікрорайоні і широко використовує допомогу громадськості та батьків у роботі з військово-патріотичного виховання учнів.

Роботу з батьківським активом проводять за такими напрямками: роз'яснення батькам завдань військово-патріотичного виховання учнів; ознайомлення батьків з основними методами військово-патріотичного виховання дітей;

залучення батьків до участі в позакласній роботі (допомога в проведенні походів, екскурсій, військових ігор, керівництво гуртками, бесіди з учнями) на патріотичні теми, різноманітні форми спільної пошукової і творчої діяльності.

Різнманітні професійні знання та вміння батьків, їх захоплення при вмілому педагогічному керівництві з боку вчителів допоможуть збагатити позакласну військово-патріотичну роботу з учнями.

Батькам рекомендуємо такі форми та методи військово-патріотичного виховання учнів у сім'ї:

ознайомлення дітей із сімейними бойовими та трудовими традиціями;

бесіди про героїчні подвиги українського народу;

читання та обговорення з дітьми книг на військово-патріотичну тематику;

спільний перегляд героїко-патріотичних фільмів, телевізійних передач;

заохочення дітей до участі в догляді за могилами воїнів та надання допомоги інвалідам війни;

розвиток інтересу до військової професії і служби в Збройних силах України;

фізична підготовка та загартування дітей.

Досвід роботи передових закладів показує, що військово-патріотичне виховання учнів у дусі постійної готовності до захисту своєї Вітчизни необхідно проводити систематично, цілеспрямовано і наполегливо.

Питання 2. Підготовка до захисту України – обов'язок кожного громадянина.

Захист України, незалежності та територіальної цілісності України є обов'язком громадян України (ст.65 Конституція України), яку громадяни відбувають відповідно до закону. Для здійснення захисту України необхідна підготовка громадян до військової служби, яка (згідно ЗУ "

Про загальний військовий обов'язок і військову службу від 1992 р.) включає: допризовну підготовку, підготовку призовників з військово-технічних спеціальностей та до вищих навчальних закладів, які мають військові підрозділи, військову підготовку студентів за програмою офіцерів запасу, фізичну підготовку, лікувально-оздоровчу роботу, підвищення рівня освітньої підготовки, вивчення державної мови, патріотичне виховання.

Отже, підготовка до захисту України розпочинається з допризовної підготовки. Згідно Положення про допризовну підготовку (Постанова КМУ від 30 листопада 2000 року № 1770) вона є складовою частиною підготовки юнаків допризовного і призовного віку до військової служби. У ході ДП молодь набуває військових знань і практичних навичок в обсязі, необхідному для успішного засвоєння програми бойової підготовки.

Ознайомлення учнівської молоді з основними положеннями КУ і законів про захист України, формування у них свідомого розуміння обов'язку щодо захисту України.

Питання 3. Зміст програми предмета «Захист України», завдання кожного розділу, порядок проведення занять.

Навчальна програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Захист України. Рівень стандарту» (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 04.11.2020 року № 1377).

Зміст програми предмета «Захист України».

Основною організаційною формою предмету ЗУ є урок, що проводиться згідно з навчальним планом та програмою. Кожний урок починається з шикуння, перевірки готовності класу до занять та тренування елементів з стрійової підготовки протягом 3-5 хв. Стосунки учнів з викладачами предмету повинні будуватися на основі загальновійськових статутів в обсязі тем, що вивчаються. Заняття проводяться у спеціально обладнаному кабінеті, що оформлюється згідно з існуючими вимогами розділів програми ЗУ.

Питання 4. Обов'язки та правила поведінки учнів на уроках.

3. Заключна частина (5 хв).

Підбиття підсумків заняття, завдання на самопідготовку (додому).

Викладач

В.К.Кучабський